

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa

KARTA PRZEDMIOTU

Dane ogólne:

Nazwa przedmiotu:	Metodyka pracy opiekuńczo - wychowawczej					
Okres ważności karty:	ISE_P_PR_P_I_(2021-2024)					
Forma kształcenia:	Studia licencjackie					
Forma studiów:	stacjonarne					
Profil studiów:	praktyczny					
Kierunek studiów:	Pedagogika					
Specjalność/Specjalizacja:	pedagogika resocjalizacyjna					
Przedmiot realizowany:						
Rok	Semestr	Rodzaj zajęć	Liczba godzin	Wartość % zajęć	Rygor zaliczenia	ECTS
2	4	ćw	15	20	zaliczenie z oceną	3
		egz	0	60	egzamin	
		w	30	0	zaliczenie	
		war	15	20	zaliczenie z oceną	
Razem			60			3
Jednostka prowadząca przedmiot:		Instytut Studiów Edukacyjnych				
Koordynator:		magister Beata Gawłowska				
Prowadzący zajęcia:		mgr Beata Gawłowska				
Moduł, grupa przedmiotów:		MODUŁ SPECJALNOŚCIOWY				
Status przedmiotu:		obowiązkowy				
Język wykładowy:		semestr: 4 - polski				
Przyporządkowanie zajęć/grup zajęć do dyscypliny naukowej/artystycznej		pedagogika (wiodąca), filozofia, językoznawstwo, nauki socjologiczne, psychologia				

Objaśnienia:

Rodzaj zajęć: obowiązkowe, do wyboru.

Forma prowadzenia zajęć: w - wykład, ćw - ćwiczenia audytoryjne, lek - lektorat, s - seminarium, lab - laboratoria, p - projekt, sk - samokształcenie, pr - praktyka zawodowa, war - warsztaty, k - konwersatorium, pw - praca własna, p.art. - pracownia artystyczna, zp - zajęcia praktyczne

Dane merytoryczne

Przedmioty wprowadzające i wymagania wstępne:
Podstawowa wiedza z zakresu podstaw pedagogiki i psychologii ogólnej.
Cel przedmiotu
Podstawowym celem nauczania przedmiotu jest zapoznanie studentów z teoretycznymi i praktycznymi podstawami postępowania opiekunczo - wychowawczego. Realizacja przedmiotu pozwala na przeanalizowanie relacji między pedagogiką opiekunczą, a praktyką opiekunczo - wychowawczą. Stanowi również przygotowanie do realizacji praktyki studenckiej w placówkach opiekunczo-wychowawczych.

Szczegółowe efekty uczenia się				
Lp.	Opis efektu uczenia się	Metoda realizacji efektów uczenia się	Metody sprawdzenia efektu uczenia się	Odniesienie do efektów dla modułu/specjalności/kierunku studiów
1	Zna podstawową terminologię z zakresu metodyki opiekuńczo ? wychowawczej, potrafi dokonać analizy cech różnicujących wartości opieki i wychowania.	M2 (Wykład konwersatoryjny), M1 (Dyskusja)	Ocena udziału w dyskusji, Egzamin pisemny, Ocena zaangażowania	K_W10, K_W13
2	Opisuje i wyjaśnia formy opieki nad dzieckiem w Polsce. Formułuje cele i planuje oddziaływania opiekuńczo-wychowawcze.	M2 (Wykład konwersatoryjny), M3 (Praca w grupach zadaniowych), M5 (Prezentacje multimedialne)	Egzamin pisemny, Ocena pracy w grupie zadaniowej, Ocena prezentacji multimedialnej, Ocena zaangażowania	K_W18, K_W19, K_W14, K_W15, K_W13
3	Dysponuje podstawową wiedzą z zakresu metodyki pracy opiekuńczo ? wychowawczej.	M3 (Praca w grupach zadaniowych), M4 (Opracowywanie scenariusza zajęć), M1 (Dyskusja)	Ocena udziału w dyskusji, Ocena prac pisemnych/referatów, Egzamin pisemny, Ocena pracy w grupie zadaniowej	K_W16, K_W02, K_W15, K_W13
4	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i opisywać podstawowe formy opieki nad dzieckiem.	M3 (Praca w grupach zadaniowych), M5 (Prezentacje multimedialne)	Ocena pracy w grupie zadaniowej, Ocena prezentacji multimedialnej	K_U01, K_U06, K_U02, K_U10
5	Potrafi w sposób spójny wypowiadać się na temat funkcji opiekuńczo ? wychowawczych.	M5 (Prezentacje multimedialne), M1 (Dyskusja)	Ocena udziału w dyskusji, Ocena prezentacji multimedialnej	K_U03, K_U08, K_U05, K_U04, K_U06
6	Ukazuje umiejętności komunikowania się z podopiecznymi i jego opiekunami. Dostrzega i analizuje dylematy etyczne w określonych obszarach metodyki opiekuńczo-wychowawczej.	M3 (Praca w grupach zadaniowych), M4 (Opracowywanie scenariusza zajęć)	Ocena prac pisemnych/referatów, Egzamin pisemny, Ocena pracy w grupie zadaniowej	K_U09, K_U15, K_U12, K_U14, K_U11, K_U16, K_U13
7	Potrafi identyfikować problemy opiekuńczo ? wychowawcze. Dokonuje samooceny własnych możliwości i ograniczeń w relacjach interpersonalnych.	M2 (Wykład konwersatoryjny)	Egzamin pisemny, Ocena zaangażowania	K_K03, K_K02, K_K01
8	Wykazuje aktywność w aranżowaniu i realizacji zespołowych działań w zakresie opieki i wychowania.	M3 (Praca w grupach zadaniowych), M4 (Opracowywanie scenariusza zajęć)	Ocena prac pisemnych/referatów, Ocena pracy w grupie zadaniowej	K_K03, K_K08, K_K07
9	Wyjaśnia i prowokuje dyskusje na tematy etyczne i przestrzegania zasad w pracy opiekuńczo ? wychowawczej.	M2 (Wykład konwersatoryjny), M6 (Praca z materiałem źródłowym), M1 (Dyskusja)	Ocena pracy w trakcie zajęć, Ocena udziału w dyskusji, Ocena zaangażowania	K_K04
Metody realizacji efektów uczenia się (opis szczegółowy)				
Dyskusja, Opracowywanie scenariusza zajęć, Praca w grupach zadaniowych, Prezentacje multimedialne, Wykład konwersatoryjny, Praca z materiałem źródłowym				
Kryteria oceny i weryfikacji efektów uczenia się				
wiedza: Egzamin pisemny Ocena prac pisemnych/referatów (ocena opracowanego scenariusza zajęć) Ocena zaangażowania Ocena prezentacji multimedialnej Ocena pracy w grupie zadaniowej Ocena udziału w dyskusji umiejętności: Egzamin pisemny Ocena prac pisemnych/referatów (ocena opracowanego scenariusza zajęć) Ocena prezentacji multimedialnej Ocena pracy w grupie zadaniowej Ocena udziału w dyskusji kompetencje społeczne: Egzamin pisemny				

Ocena prac pisemnych/referatów (ocena opracowanego scenariusza zajęć) Ocena pracy w trakcie zajęć Ocena zaangażowania Ocena pracy w grupie zadaniowej Ocena udziału w dyskusji	
Warunki zaliczenia	
Obecność na zajęciach. Przygotowanie do zajęć ,zaangażowanie i aktywność na zajęciach. Pozytywna ocena z realizacji zadań określonych w programie zajęć. Pozytywny wynik z egzaminu końcowego.	
Treści Kształcenia	
	Liczba godzin
Semestr: 4	
Forma zajęć: wykład	
Wykład wprowadzający. Podanie treści programowych oraz obowiązującej literatury. Zapoznanie z formami egzekwowania wiedzy. Nakreślenie celów pracy opiekuńczo- wychowawczej. Analiza cech różnicujących wartości opieki i wychowania oraz różnych sposobów myślenia o opiece. Formy opieki nad dzieckiem w Polsce(rodzina, wspomaganie rodziny, uzupełnianie rodziny, zastępowanie rodziny). Metody i formy pracy opiekuńczo – wychowawczej. Planowanie pracy opiekuńczo- wychowawczej, organizacja warsztatu pracy pedagoga. Reaktywne zaburzenia więzi (RAD) u dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-- wychowawczych Opiekun-wychowawca i jego kompetencje warunkujące efektywną działalność opiekuńczo- wychowawczą. „Pomaganie mężczy” – wypalenie i osłabienie sił u osób angażujących się w działania społeczne .Zaliczenie przedmiotu.	30
Forma zajęć: ćwiczenia	
Zajęcia organizacyjne. Charakterystyka programu i przedmiotu. Regulamin i warunki zaliczenia. Literatura przedmiotu. Wychowanie przez opiekę i wychowanie opiekuńcze. Przypomnienie i utrwalenie podstawowych pojęć związanych z przedmiotem: wychowanie, opieka, pomoc, samodzielność życiowa, profilaktyka, kompensacja, reedukacja, rehabilitacja, rewalidacja, potrzeba, sieroctwo, adopcja, diagnoza, potrzeba opiekuńcza, ratownictwo, socjalizacja, indywidualizacja, mentalizacja, empatia, afiliacja. Zasady procesu opiekuńczo- wychowawczego(zasada opieki sprawiedliwej, zasada optymalizacji opieki, aktywności podopiecznego w zaspakajaniu jego potrzeb, wychowawczego charakteru opieki, oddziaływania wychowawczego na potrzeby, właściwego łączenia świadczeń opiekuńczych z wymaganiami). Twierdzenia i dyrektywy formułowane w metodyce opiekuńczo-wychowawczej. Wspólne i specyficzne aspekty funkcjonowania placówek opiekuńczo-wychowawczych. Innowacje opiekuńczo-wychowawcze (nowe rozwiązania w pracy opiekuńczo-wychowawczej). Zastępcze formy opieki nad dzieckiem: • Rodzinnopodobne formy opieki całkowitej (adopcja, rodzina zastępcza, rodzinny dom dziecka); • Zakładowe formy opieki całkowitej (dom dziecka, ośrodek szkolno – wychowawczy, pogotowie opiekuńcze, wioska dziecięca); • Zakładowe formy opieki częściowej (żłobki, przedszkola, ogniska wychowawcze, internat, bursa, gniazda). Dokumentacja w pracy opiekuńczo-wychowawczej. Ewaluacja i zaliczenie przedmiotu.	15
Forma zajęć: warsztaty	
Organizacja warsztatu pracy pedagoga. Charakterystyka różnych form opieki całkowitej(prezentacje).	15

Warsztat pracy wychowawcy w praktyce (samodzielna realizacja zajęć wg przygotowanych konspektów i scenariuszy zajęć opiekuńczo-wychowawczych). Wybrane problemy etyki pracy opiekuńczo-wychowawczej. Zaliczenie warsztatów.		15
Forma zajęć: egzamin		
1. Podstawowe pojęcia związane z przedmiotem: wychowanie, opieka, pomoc, samodzielność życiowa, profilaktyka, kompensacja, reedukacja, rehabilitacja, rewalidacja, potrzeba, sieroctwo, adopcja, diagnoza, potrzeba opiekuńcza, ratownictwo, socjalizacja, indywidualizacja, mentalizacja, empatia, afiliacja. 2. Wychowanie przez opiekę i wychowanie opiekuńcze. Cele pracy opiekuńczo-wychowawczej. 3. Analiza cech różnicujących wartości opieki i wychowania oraz różnych sposobów myślenia o opiece. 4. Zasady procesu opiekuńczo-wychowawczego. 5. Twierdzenia i dyrektywy formułowane w metodyce pracy opiekuńczo-wychowawczej. 6. Metody i formy pracy opiekuńczo-wychowawczej. 7. Planowanie pracy opiekuńczo-wychowawczej, organizacja warsztatu pracy pedagoga. 8. Formy opieki nad dzieckiem w Polsce(rodzina, wspomaganie rodziny, uzupełnianie rodziny, zastępowanie rodziny). 9. Wspólne i specyficzne aspekty funkcjonowania placówek opiekuńczo-wychowawczych. 10. Reaktywne zaburzenia więzi (RAD) u dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. 11. Opiekun-wychowawca i jego kompetencje warunkujące efektywną działalność opiekuńczo-wychowawczą. 12. „Pomaganie mężczy” – wypalenie i osłabienie sił u osób angażujących się w działania społeczne.		0
Literatura		
Podstawowa		
Apanel Danuta (red.), Opieka i wychowanie, tradycje i problemy współczesne, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2009		
Gajewska Grażyna-Genowefa, Współczesne tendencje. Problemy i wyzwania w opiece i wychowaniu, Oficyna Wydawnicza Impils, Kraków 2020		
Górnica Beata, Metodyka pracy opiekuńczo-wychowawczej, wybrane zagadnienia, Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, Opole 2015		
Kelm Albin, Węzłowe problemy pedagogiki opiekuńczej, Wydawnictwo Żak, Warszawa 2000		
Szulakiewicz Władysław, Opieka i wychowanie. Dziedzictwo idei teoretycznych i ich praktyczne implikacje, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2021		
Wosik-Kawała Danuta (red.), Rodzinne i instytucjonalne środowiska opiekuńczo-wychowawcze, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2012		
Uzupełniająca		
Kamińska Urszula, Zarys metodyki pracy opiekuńczo-wychowawczej w rodzinnych i instytucjonalnych formach wychowania, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2005		
Sposób określenia liczby punktów ECTS		
Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów uczenia się	Obciążenia studenta [w godz.]	
Zajęcia dydaktyczne	60	
Samokształcenie	0	
Praca własna studenta	15	

Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75	
Liczba punktów ECTS		
Łączna liczba punktów ECTS przypisana do przedmiotu	3	
Bezpośredni kontakt z nauczycielem	L. godzin	ECTS
	60	2,4

1 godz = 45 minut; 1 punkt ECTS = 25-30 godzin

W sekcji 'Liczba punktów ECTS' suma punktów ECTS zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego.